

Het is niet genoeg, dat reeds het determinisme alle vergelding uitsluit. Evenals men het rekenen met schuld ook zelfstandig heeft aangegrepen, wordt insgelijks de vergelding nog regelrecht van verschillenden kant bestookt. En ook hier geldt weder, dat men telkens goedkoope triumpfen viert door eerst het begrip vervalscht te hebben.

determinisme?
geen
vergeldding

Voor VON BAR is het begrip van straf slechts dat der „*sittlichen*, oder wenn man den Ausdruck vorzieht, der *socialen Miszbilligung* der That durch die Gesellschaft.” ²⁴⁹⁾ Het daaraan verbonden zijn van een bijzonder leed is niet noodwendig; volgt niet uit het begrip. Hij is tegen alle vergelding, „welche der christlichen Moral des Verzeihens geradezu widerstreitet” enz. ²⁵⁰⁾.

VON BAR maakt zich hier aan de verwarring schuldig, die wel dikwijls voorkomt, en evenwel notoir is. Men mag niet wat voor de verhouding der menschen onderling geldt, kortweg overbrengen als plicht der Overheid. Ja, wat meer zegt, de christelijke vergevensgezindheid sluit in het minst niet uit het overleveren van den misdadiger in handen des rechters. Dit kan gepaard gaan met bereidheid tot vergiffenis voor de persoonlijke belediging in de daad. Voor dit element *in* de daad. Want — ook hieraan dient gedacht te worden — de misdaad tegen een persoon betreft toch niet alleen de particuliere verhouding.

plicht tot
vergeven
geldt onderling

Mr. SIMONS voert tegen vergelding aan, dat daarin ligt de eigen, of maatschappelijke zelfverheffing. Eigenlijk hetzelfde als VON LISZT vroeger opmerkte over het farizeïsme van rekenen met schuld, en reeds hierboven door mij besproken.

Voor al maakt men zich de bestrijding gemakkelijk door het handhaven van vergelding voor te stellen als lust in het lijden des misdadigers.

O. a. ²⁵¹⁾ handelt dus SEUFFERT, die hierop meer uitvoerig ingaat in een referaat voor den Duitschen *Juristentag* over voorwaardelijke veroordeeling ²⁵²⁾. Wie vergelding verlangt, kan, — zoo zegt hij dan, — dit instituut niet aanvaarden. Wie toch naar wraak dorst, is ontevreden als den schuldige geene gevoelige straf treft. Het anti-sociale doen verwekt bij den mensch onlust. Dit nu schijnt te worden weggenomen door het